

ELUS INIMENE SÜSTEEMI HAMMASRATASTE VAHEL

SISSEJUHATUS: Ühe mehe tunnistus kontrollühiskonnas

Sina, kes sa seda loed, hoiad käes mitte lihtsalt lugu, vaid tükki minu purustatud elust. Veel viis aastat tagasi olin ma mees nagu iga teinegi. Mul oli töö Norras, mul oli tervis ja mul olid unistused. Ma olin kokk – inimene, kes loob ja toidab. Täna olen ma inimene, kes võitleb iga päeva eest, et mitte hääbuda lakkamatu närvivalu ja süsteemse ebaõigluse kätte.

See tekst on sündinud vajadusest lõhkuda vaikus. See on rääkimata jäänud pool neist pealkirjadest, mida olete lugenud ajakirjanduses. Kui riiklikud teadaanded räägivad „edukatest operatsioonidest“ ja „kurjategijate tabamisest“, siis mina räägin teile sellest, mis toimub siis, kui maskides mehed on lahkunud ja ukseid teie järel lukustunud.

Ma räägin teile, mis tunne on:

- Kaotada viis hammast politsei rusikahoopide all.
- Viibida 14 kuud „piinamajas“, kus sinu karjeid abi järele nimetatakse „manipulatsiooniks“.
- Teha voodilinast silmuse, sest surm tundub halastavam kui riiklik omavoli.
- Elada vabaduses, mis on aheldatud jalavõru ja lakkamatu närvikahjustusega.

Ma ei kirjuta seda selleks, et paluda halastust. Ma kirjutan seda, sest ma olen **Elus inimene**. Ja isegi kui süsteem on võtnud minult karjääri, hambad ja tervise, ei ole ta suutnud võtta minu häält. See lugu on hoiatus meile kõigile: kontrollühiskonnas on piir turvalisuse ja türannia vahel habras nagu esimene lumi, mis kattis maapinda sel hommikul, kui minu elu purustati.

I PEATÜKK: Purustatud unistus

Minu nimi on Raigo. Ma olen Elus inimene, kuigi viimased viis aastat on süsteem teinud kõik, et ma seda ei oleks.

2020. aasta alguses oli minu elu Norras. Töötasin seal kokana – amet, mis nõuab täpsust, vastupidavust ja kirge, nautides stabiilsust ja tööd, mis mulle sobis. Kevadel pani pandeemia maailma seisma ja sundis ka minu tööpausile. Tulin suveks Eestisse puhkama, plaaniga naasta, kui olukord paraneb. Ma ei teadnud siis, et see paus Norra köökides jääb lõplikuks. See suvi jäi minu viimaseks muretuks ajaks.

Kõik muutus pöördumatult 2020. aasta oktoobris. See ei olnud õnnetus ega juhus, vaid riikliku võimumonopoli jõhker sekkumine minu elusse. Mulle tulid kallale politseiametnikud. Inimesed, kes peaksid tagama turvatunde, põhjustasid mulle pikaajalisi ja pöördumatuid kehalisi vigastusi. Sel hetkel ei purunenud ainult minu tervis, vaid ka usk õiglusse. Kallaletungi tagajärjel kaotas

esialgu neli hammast, kuid tänaseks on neid läinud juba viis. Iga päev peeglisse vaadates on see vägivald mulle uuesti näkku kirjutatud.

2020. aasta arreteerimine (nn Rapla juhtum) ja sellele järgnenud sündmused ongi minu loo vundament, mis paljastavad süsteemi tegeliku palge. Siin on faktid, mis heidavad valgust sellele, kuidas minust "paberite järgi" kurjategija vormiti:

Mikrokogused ja ekslikud määratlused: 2020. aasta oktoobris peatati mind liikluskontrolliks. Minu valdusest leiti tervislikel põhjustel (kroonilised valud ja unetus) kasutatavad ained: 1,5 g kanepit ja 0,73 g pulbrit, milles oli vaid 0,12 grammi puhast amfetamiini. Samuti märgiti protokoll "seened", kuigi tegelikkuses olid need kuivatatud trühvliid. Nende tühiste jääkide põhjal märgistati mind narkokurjategijaks, kes omas suures koguses "narkootikume".

Vägivald haiglas ja "diagnoos": Pärast seda, kui politsei oli mind arreteerimisel näoga vastu asfaldi virutanud, jätkus vägivald Rapla haiglas arsti silme all. Kuna ma ei olnud nõus traumaolukorras vabatahtlikult verd loovutama, võtsid politseinikud mul raudus kätest kinni ja virutasid mind haigla põrandale maha, kus arst võttis vägisi vereproovi. Minu haiglas fikseeritud seisund (puls 135, uimasus, lihaspinge) ei olnud mitte joove, vaid otsene shokiseisund ja trauma tagajärg. Ometi vormistati selle põhjal kuu aega hiljem paberil "narkojoove".

Minu lugu ei räägi kuritegevusest, vaid sellest, kuidas riiklik masinavärk võib inimese elu hävitada, tõlgendades trauma sümptomeid kuriteona ja kasutades tühiseid jääke ning süsteemseid vigu ettekäändena pikaajaliseks represseerimiseks.

Pärast seda sündmust varises minu maailm kokku nagu kaardimajake:

- **Töö kaotus:** Norra köökidesse ma enam ei jõudnudki. Selle asemel, et süüa valmistada, pidin ma hakkama mööda arste käima, et üldse aru saada, mis mu kehaga on tehtud.
- **Füüsiline valu:** Kallaletungi käigus saadud vigastused muutusid minu igapäevaseks kaaslaseks.
- **Süsteemne eelarvamus:** See oli ehk kõige valusam osa. Kui ma rääkisin arstidele ja ametnikele, kes mulle need vigastused tekitas, nägin ma nende silmis jahedat eelarvamust. Selles "kontrollühiskonnas" tembeldatakse ohver süüdlaseks hetkega – kui politsei sulle haiget tegi, siis järelikult pidid sa olema selle ära teeninud.

II PEATÜKK: Süüdlane ilma süüta

Aasta 2021 pidi olema taastumise aeg, kuid sellest sai süsteemse tagakiusamise aasta. Tahtsin anda toiminule ametliku käigu, kuid põrkusin vastu seinale: selles riigis on õiglus luksuskaup, mida saab osta vaid raha ja võimuga. Mul polnud kumbagi. Minu olemasolev finants kulus arstide vahet jooksmisele, samal ajal kui Politsei teatas lakooniliselt: **“Oled ise süüdi, et sulle vigastusi tekitati.”**

Selle asemel, et kaitsta kannatanut, otsustas riiklik võimumonopol mind rünnata teiselt rindelt. Mind mõisteti süüdi **“suures koguses”** narkootiliste ainete omamises protsessis, mis minu silmis tugines valedele. Füüsiline valu ei andnud järele, kuid psüühiline surve muutus veelgi rängemaks. Ma olin ühiskonna silmis märgistatud mees – "narkokurjategija", kelle väiteid politseivägivalla kohta ei pidanud keegi tõsiseltvõetavaks. See oli kontrollühiskonna klassikaline muster: **isoleerida inimene, võtta temalt usaldusväärsus ja jätta ta üksi oma traumaga.**

Õigusabi lõks ja teadmatus: 2022. aasta alguses sattusin arestimajja ja sain uue süüdistuse juhtimisõigusest sõitmise eest. Sealt tuli mulle lisaks 687 tundi ÜKT kohustus. Reaalsuses olin ma veendumusel, et menetlus kestab, kuna olin andnud oma riigi poolt määratud kaitsjale korralduse esitada kassatsioon Riigikohtule. Riiklik õigusabisüsteem aga vedas mind alt – kassatsiooni ei esitatud ja otsus jõustus ilma, et mind oleks teavitatud. Nii tehti minust korduv "seaduserikkuja", sest ma ei teadnud, et mul puudub juhtimisõigus.

Stanislaw Jerzy Lec tsitaat: “Seaduse mittetundmine ei vabasta vastutusest, teadmine aga väga tihti.”

Need sündmused löid minust süsteemi jaoks "parandamatu rikkuja" kuvandi. Just see eelnev märgistus ja riigi enda poolt põhjustatud vead said 2022. aastal ettekäändeks võtta mind 14 kuuks vahi alla, kus mind jäeti ilma vajaliku arstiabi ja piinati määramatusega.

III PEATÜKK: Varjupaik ja lumine hommik

2022. aasta algus tõi veel ühe uue ebakindluse. Tootsi korter müüdi maha ja ma pidin sealt välja kolima. Olin suunata ja peavarjuta, kuni kohtasin naisterahvast, kellest sai minu kaaslane. Ta pakkus mulle kohta oma kodus, kus ma sain olla kasulik: tõin küttepuid, tegin süüa ja aitasin majapidamises. See oli minu viis taastada oma inimväärikus – tunda, et ma pole süsteemi ohver, vaid mees, kes suudab veel midagi luua ja pakkuda.

Minu tervis oli aga endiselt varemetes. Ühiskondlikult kasulik töö (ÜKT), mida mult nõuti, oli minu vigastusi arvestades puhas piinamine. Kell 4.30 ärkamine, et kella 9.00 olla Pärnus, ja füüsiline töö ilma lõunapausita kurnasid mind viimse piirini. Ametnikud ei uskunud minu arstitõendeid – nende jaoks olin ma lihtsalt "süsteemi klient".

Kõik kulmineerus 25. novembril 2022. Väljas oli maha sadanud esimene lumi. Olin väikeses kojas ja tegelesin tule tegemisega, kummardununa koldesse, et tuua kotta soojust. Järsku seisis minu selja taga salk maskides kogusid. **"Tead küll, mille pärast me siin oleme!"** oli ainus lause, mis mulle öeldi.

Järgnes toores jõud. Kolm ametnikku väänasid mind maha otse värske lume peale. Üks ronis selga ja kägistas mind hingetuks, teine peksis rusikaga näkku ja kolmas virutas tanksaapaga makku. Mind ei arreteeritud – mind nüpeldati oimetuks. Seejärel raudus kätega ja valust

oigavana lohistati mind 70 meetrit eemal asuvasse majja ja visati külmale kivipõrandale. Minu palvetele eemaldada piinavalt pingul käerauad vastati irvitades: "**Pole sul valus midagi. Kas on külm? Kas soovid ehk tekki peale?**"

See oli hetk, kus ma mõistsin, et minu kui "Elusa inimese" väärtus oli nende silmis null. Ma olin objekt, keda võis karistamatult murda, peksta, piinata ja mõnitada.

IV PEATÜKK: Piinamaja – aeglane hääbumine

Pärast läbiotsimist topiti mind kaubiku põrandale ja eskorditi arestimajja. Esimesed kaks päeva oli mu organism šokis – keha keeldus toidust ja iga suutäis tuli kohe üles. Arestimajas kaob ajataju. Seal ei ole pimedust, sest tuli laes põleb 24/7. Sa oled pidevas valguses, kuid samas täielikus pimeduses oma tuleviku suhtes. Kui mulle teatati aresti pikendamisest, katkes minu sees viimnegi lootusekiir.

10. päeval arestimajas jõudsin punkti, kus psüühika andis järele. Mu peas hakkas ketrama monotoonne mantra: "Kõik on nii lihtne ja selge". Tegin voodilinast silmuse ja tõmbasin end ukse külge rippu. Pilt kadus.

Kui ma uuesti teadvusele tulin, lebasin põrandal ja oksendasin verd. See oli hetk, kus süsteem pidi korraks peatuma – kiirabi tuvastas, et minuga pole kõik korras, ja mind viidi haiglasse. Seal, tänu unerohutudele, sain ma üle pika aja magada. See oli ainus öö, kus ma tundsin end korraks jälle inimesena, enne kui mind järgmisel päeval haiglast välja nõuti ja Tallinna vanglasse toimetati.

Järgnevad 14 kuud vanglas ei olnud karistus kuriteo eest, vaid pikk ja piinav vaimne ja füüsiline katsumus. Vanglas on arstid vaid nime poolest – abi seal tegelikult ei saa. Minu traumatiseeritud keha pidi toime tulema lakkamatu valuga, mida "raviti" vaid ohtrate valuvaigistitega. See oli 14 kuud piinamaja, kus sa võid küll abi paluda, aga vastuseks on vaikus või ükskõikne pilk. Ma olin luku taga, aga minu suurim vangla oli minu enda valutav keha, mille eest keegi hoolt ei kandnud ja mul endal puudus ka võimalus seda teha.

V PEATÜKK: Elus inimene – armidega, kuid siin

Sain vanglast välja 2024. aasta jaanuaris, kuid vabadus oli tingimuslik. Ma ei tohtinud minna koju, sest minu kodu oli tembeldatud „kuriteopaigaks“. Pidin rentima elupinna ja elama elektroonilise valve all. Jalavõru ja pidev kontroll – see oli vangla seina nihutamine veidi kaugemale.

Kõige hullem polnud aga jalavõru, vaid see pärand, mille 14 kuud „piinamajas“ ja varasemad rünnakud mu kehale jätsid.

1. **Diagnoosid, mida ei saa eirata:** Tagantjärele uuringud on paljastanud süsteemi tegeliku jõhkruuse: 2020. aasta rünnaku käigus, mil mind suruti näoga jõuliselt vastu asfalti, **tuvastati hiljem võimalik ülalõua murd, mis oli meditsiinilise abita ise fikseerunud.** See selgitab minu näo piirkonna püsivaid muutusi, järjepidevat valu näos ja hammaste järjestikust kaotust.

Vanglas oldud aeg, kus mu palveid arstiabi järele ignoreeriti, esitas nüüd arve. Hiljutine visiit neuroloogi juurde kinnitas seda, mida olin tundnud aastaid: ravimata jäetud vigastused ja vanglaaegne hooletus on viinud tugeva närvikahjustuse ehk kaela radikulopaatiani. Need on vigastused, mis on tekkinud peksmiste tagajärjel. Võimalik, et seisan silmitsi kirurgilise sekkumisega, et üldse kuidagi edasi toimida.

2. **Elu 24/7 lakkamatus valu:** Täna olen ma lõpuks kodus, kuid mu elu on täis katkematut valu. See on minu lakkamatu kaaslane koldesse tuld tehes ja see ei lase mul uinuda öösel. See on närvivalu, mis kurnab organismi viimse piirini, kuid pole veel kadunud lootus saada tagasi kasvõi osa oma kunagisest funktsionaalsusest.
3. **Mis tähendab olla „Elus inimene“?** See viieaastane teekond on võtnud minult töö, tervise ja viis hammast. See on näidanud mulle süsteemi kõige räpasemat poolt. Süsteem proovis mind muuta numbriks toimikus ja laibaks arestimajas, kuid see pole mind lõplikult murdnud.

See viieaastane teekond on võtnud minult töö, tervise ja hambad. See on näidanud mulle süsteemi kõige räpasemat poolt.

Ma olen siin, ma parandan oma tervist ja ma räägin oma lugu. Ma ei ole enam see Norra kokk, kes 2020. aastal puhkusele tuli. Ma olen mees, kes on kogenud süsteemi tegelikku jõhkrust. Minu lugu on hoiatus kontrollühiskonnas, kus võim on olulisem kui inimväärikus. Sest isegi siin on tõel õigus valguse kätte tulla.

Ma kinnitan oma südametunnistuse nimel: see lugu on tõsi. Olen jätnud siit välja nii mõnegi veelgi valusama ja õõvastavama mälestuse, sest minu eesmärk ei ole lugejat hirmutada, vaid tunnistada, et süsteemi hammasrataste vahel toimuv on sageli hullem, kui ükski lugu suudab edasi anda.